

MINKKILOUKUT KALASTAJIEN KÄYTTÖÖN
(23.3. Paikalliset kehittämishankkeet (art.63))

LOPPURAPORTTI

26.6.2023

Timo Saarinen

Airisto-Velkuan kalatalousalue
Valkkimylynkuja 2
20540 TURKU
P. 0400-525323
timo.saarinen@airistovelkua.fi
Y-tunnus 2992557-6

HANKE

Minkkiloukut kalastajien käyttöön (23.3 Paikalliset kehittämishankkeet (art.63))

HANKENUMERO

246143

TIIVISTELMÄ

Hankittiin 100 kpl heti tappavaa minkkiloukkuja (Jalmarin laatikkorautaa). Loukut luovutettiin Airisto-Velkuan kalatalousalueen vesialueella toimiville motivoituneille kaupallisille kalastajille lainattavaksi ja testattavaksi saaliskirjanpitoa vastaan.

Hankkeessa turvataan kaupallisen kalastuksen pyyntipaikkoja ja saalista sekä sumpuja ja rantavarastoissa säilytettäviä pyydyksiä.

Suomessa tehty Jalmarin Laatikkorauta on käyttövalmis pienpetopyydyks, joka koostuu laatikon sisään rakennetusta heti tappavasta rauta(rosteri)mekanismista. Sen kestävä mekanismi on turvallinen ja helppo virittää laatikon sivussa olevaa kampea kääntämällä.

Laatikkorauta on erittäin helppo virittää kääntämällä laatikon sivussa olevaa kampea.

Vaikka hankkeen pääasiallisena tavoitteena on minkkien kalastajille aiheuttamien vahinkojen vähentäminen ja mahdollisesti kalastajien kiinnostuksen herättäminen minkkipyyntiin lisäansioiden hankkimiseksi, hankkeella vähennetään myös minkkien negatiivisia ympäristövaikutuksia.

TAUSTA

Kaupallisten kalastajien määrä on ollut laskussa 1980-luvulta lähtien, ja 2000 luvulla päätoimisten määrä on laskenut noin 60 prosenttia. Suurin syy kalastajaväestön harvenemiseen on monista syistä johtuva kalastuksen kannattavuuden heikentyminen. Vaikka kotimaisen kalan kysyntä ja arvostus ovat kasvaneet, on kalastajan saaliistaan saamaan hinnan kehitys jäänyt jälkeen kustannusten noususta.

Saaristomerellä toimi vuonna 2022 172 kaupallista kalastajaa. Kalastajista 77 (45%) kuului ryhmään 1. Muut kalastajat kuuluivat ryhmään 2. Kalastajista 22 on naisia.

Ulkoisten tekijöiden lisäksi kaupallisten kalastajien määrän vähenemiseen vaikuttaa ammattikunnan ikärakenne. Kalastajien keski-ikä on noin 60 vuotta, eikä eläkkeelle jäävien tilalle saada helposti uusia kalastajia. Saaristomerellä on ainoastaan muutamia alle 30-vuotiaita kalastajia. Alan vetovoima nuorten keskuudessa on vähentynyt. Toisaalta alalle tulo ei ole helppoa nuorelle, jolle pyydykset, alukset, ranta, kalavedet, kalastustekniikat ja -taktiikat eivät tule isän tai suvun perintönä.

Kalastuksen jatkuvuuden kannalta on välttämätöntä, että alan arvostus on kunnossa. Toiminnan monipuolistaminen tuo osaltaan turvaa tulevaisuudelle.

Minkki on Suomessa luokiteltu haitalliseksi vieraslajiksi. Luonnolle aiheutuvien tuhojen lisäksi minkit aiheuttavat vahinkoja kalastajille rikkoen kalasumppuja ja rantavarastoissa säilytettäviä pyydyksiä. Minkit vierailevat myös rantojen lähellä olevilla seisovilla pyydyksillä aiheuttaen suoria saalismenetyksiä. Kala on minkille keskeistä ravintoa ympäri vuoden. Ahven on tutkimusten mukaan saaristossa minkin yleisin kalaravinto (Metsästäjälehti 8/22).

Kalastuselinkeinon ja kaupallisten kalastajien julkisuuskuva on pääosin hyvä, mutta Minkkiloukut kalastajien käyttöön -hanke parantaisi julkisuuskuva entisestään. Vaikka hankkeen pääasiallisena tavoitteena on minkkien kalastajille aiheuttamien vahinkojen vähentäminen ja mahdollisesti kalastajien kiinnostuksen herättäminen minkkipyyntiin lisäansioiden hankkimiseksi, hankkeella vähennetään myös minkkien negatiivisia ympäristövaikutuksia. Minkit ovat tunnetusti vesilintuja tappavia ja vesilintujen munia syöviä pienpetoja.

Minkinpyynti ei edellytä suoritettua metsästäjätkintoa eikä maksettua riistanhoitomaksua. Pyyntiin tulee kuitenkin olla maanomistajan tai metsästysoikeuden haltijan lupa, ja pyynti tulee tapahtua eettisesti.

TARKOITUS, PÄÄMÄÄRÄT JA TAVOITTEET

Hankkeessa turvataan kaupallisen kalastuksen pyyntipaikkoja ja saalista sekä sumppuja ja rantavarastoissa säilytettäviä pyydyksiä.

Vaikka hankkeen pääasiallisena tavoitteena on minkkien kalastajille aiheuttamien vahinkojen vähentäminen ja mahdollisesti kalastajien kiinnostuksen herättäminen minkkipyyntiin lisäansioiden hankkimiseksi, hankkeella vähennetään myös minkkien negatiivisia ympäristövaikutuksia.

Päämääränä on myös vähentää minkkien aiheuttamia vahinkoja kalojen kutualueilla ja vesialueiden kunnostuskohteissa.

Hankkeella on kaikki mahdollisuudet nostaa aktiivisen hankeviestinnän myötä kalatalousalan imagoa.

HANKKEEN TOIMET

Hankittiin 100 kpl heti tappavaa minkkiloukkua (Jalmarin laatikkorautaa). Loukut luovutettiin Airisto-Velkuan kalatalousalueen vesialueella toimiville motivoituneille kaupallisille kalastajille lainattavaksi ja testattavaksi saaliskirjanpitoa vastaan.

Suomessa tehty Jalmarin Laatikkorauta on käyttövalmis pienpetopyydys, joka koostuu laatikon sisään rakennetusta heti tappavasta rauta(rosteri)mekanismista. Sen kestävä mekanismi on turvallinen ja helppo virittää laatikon sivussa olevaa kampea kääntämällä.

Hankkeessa turvattiin kaupallisen kalastuksen pyyntipaikkoja ja saalista sekä sumppuja ja rantavarastoissa säilytettäviä pyydyksiä.

Hankkeessa mukana olevien kalastajien käytännön kokemuksia jaetaan näille säännöllisesti sähköpostitse tehokkaan minkinpyynnin mahdollistamiseksi.

TIEDOTUS

15.6.2023 lähetettiin tiedote (liite 1) alueen tärkeimmille tiedotusvälineille. Se julkaistiin Turun Sanomien-, Aamuset -lehden- ja Yleisradion verkkosivuilla. Tiedote julkaistiin lisäksi Airisto-Velkuan kalatalousalueen Facebook -sivulla, jossa se sai 45 "peukku" ja 5 jakoa. Kalatalouden Keskusliitto teki tiedotteesta oman julkaisun Facebook -sivuilleen.

Kalastajien minkinpyynnin tuloksista tullaan laatimaan tiedotteita vielä tänä vuonna ja tulevina vuosina.

TULOKSET JA NIIDEN TARKASTELU

Minkkiloukut kalastajien käyttöön -hankehakemus jätettiin 15.5.2023 Saaristomeren kalatalouden toimintaryhmälle (Hyrrä järjestelmään).

Saaristomeren toimintaryhmä käsitteli ja puolsi hanketta 29.5.2023.

Varsinais-Suomen ELY-keskus teki hankepäättöksen 1.6.2023. Kaupallisia kalastajia tiedotettiin sähköpostitse samana päivänä. Edelleen samana päivänä loukut tilattiin valmistajalta - J. Ala-Ikkela Oy Kauhajoki - ja tilaus lähti tehtaalta vielä samana päivänä ja olivat Turussa jo 2.6.2023.

Ensimmäiset laatikkoraudat toimitettiin Taivassaloon 2.6.2023.

Tällä hetkellä (26.6.2023) loukkuja on jaettu 97 kpl 25:lle eri kaupalliselle kalastajalle. Kalastajien suhtautuminen oli varsin positiivista ja minkkihavaintoja on tehty jo aikaisemmin säännöllisesti ja runsaasti eri puolilla Airisto-Velkuan kalatalousalueen rantoja.

On selvää, että kaikki loukut saadaan käyttöön ja minkkejä tullaan saamaan saaliiksi.

Hankkeen kokonaiskustannukset olivat päätöksessä esitetyt 7 500,00 euroa.

TIEDOTE

15.6.2023

Julkaistavissa heti

100 minkkiloukkua Airisto-Velkuan kalatalousalueelle - ammattikalastajat aktiivisina

Ammattikalastajat tuottavat kuluttajille kotimaista lähikalaa ja samalla vesistöistä poistetaan ravinteita. Saaristomeren ammattikalastajat toimivat monin tavoin meriluonnon hyväksi. Nyt on lisätty panostusta minkkien hävittämiseen.

Heti tappavia laatikkoloukkuja on jaettu eri puolille Airisto-Velkuan kalatalousalueen toimialuetta, ja niiden käytöstä ja saaliskirjanpidosta vastaavat alueen ammattikalastajat.

Tarhoista karanneista ja vapautetuista(!) minkeistä on muodostunut moniin maihin, myös Suomeen luonnonvarainen kanta. Minkin ravinto koostuu pääasiassa nisäkkäistä (esim. myyristä), linnuista (varsinkin vesilinnuista ja niiden munista ja poikasista), kaloista, sammakoista, ravuista ja hyönteisistä.

Minkki on Suomessa luokiteltu haitalliseksi vieraslajiksi. Luonnolle aiheutuvien tuhojen lisäksi minkit aiheuttavat vahinkoja kalastajille rikkoen kalasumppuja ja rantavarastoissa säilytettäviä pyydyksiä. Minkit vierailevat myös rantojen lähellä olevilla seisovilla pyydyksillä aiheuttaen suoria saalismenetyksiä. Kaloja sumputtavat ammattikalastajat ovat hylkeiden takia joutuneet tuomaan sumput ja verkkoelätykset entistä lähemmäs rantoja, jossa ne ovat entistä alttiimpia minkkituhoille. Minkit aiheuttavat vahinkoja myös kalojen kutualueilla ja vesialueiden kunnostuskohteissa.

Minkkien tehokas loukutus ennaltaehkäisee vahinkoja.

Saaristomeren kalatalousryhmä (nyk. Saaristomeren Kalaleader) on osarahoittanut hanketta Euroopan meri- ja kalatalousrahaston tuella.

KUVA: Minkkiloukkuja lähdössä Pakinaiisiin. Kuva Timo Saarinen

Lisätietoja:

--

Timo Saarinen

toiminnanjohtaja

Airisto-Velkuan kalatalousalue

Valkkimyllynkuja 2

20540 TURKU

P. 0400-525323

timo.saarinen@airistovelkua.fi

Y-tunnus 2992557-6

